

Uttalelser vedtatt på Ungdomskonferansen 2018

EØS-avtalen

Stabile og forutsigbare Rammebetingelser er en nødvendig forutsetning for framtidig industriproduksjon i Norge. EØS – avtalen sikrer stabile og forutsigbare konkurranseforhold og markedstilgang til Europa, men mynten har også en bakside.

Med EØS-avtalen har vi importert en rekke direktiv, forordninger og dommer som har overkjørt norsk lov og tariff. Dette har undergravd rettigheter som norsk fagbevegelse har kjempet for i over 100 år, som faste ansettelse. Nå har vi også sett EUs tredje energimarkedspakke bli innført på tross av et historisk folkelig engasjement.

Så lenge EØS-avtalen står kommer Industri Energi ung til å være en forkjemper for at nasjonale myndigheter benytter seg av det handlingsrommet som finnes og regulerer norsk arbeidsliv etter norske verdier: Faste ansettelse, anstendig lønn, sikkert arbeidsliv, muligheten til å fagorganisere seg og selvråderett over våre naturressurser. Vi ser dessverre i mange tilfeller at dette ikke lar seg gjøre og derfor mener vi at det er på tide å reforhandle EØS-avtalen eller finne andre tilknytningsformer til EU.

Pensjon

Det viktigste er å sikre folk en rettferdig pensjon. Da må vi sørge for opptjening fra første krone og første dag i jobb, så arbeidsfolk med deltidskontrakter og i midlertidige stillinger også får tjent opp pensjon. All lønn skal være pensjonsgivende. Vi er nødt til å ta styring å kreve medbestemmelse om vilkårene og forvaltning av opptjente midler i tjenstepensjonen ved å tariffeste dette. Etter det samordnete oppgjøret i 2018 så vi at NHO nekter å tariffeste, derfor må vi legge mye mer press og fokus på obligatorisk tjenstepensjon (OTP) i de lokale særavtalene først. Sånn vil vi kunne komme til en nasjonal løsning på OTP i framtiden.

I dagens arbeidsliv blir det mindre vanlig å stå i en og samme stilling livet ut. Derfor må systemet med fripoliser forbedres så det blir lettere å samle alle på ett sted så man sparer kostnader på unødvendig forvaltning. Vi må også ordne sånn at inneværende arbeidsgiver dekker forvaltning av tjenstepensjon opptjent hos tidligere arbeidsgivere.

Avtalefestet pensjon (AFP)

Pensjonsreformen og andre endringer i senere tid har resultert i at dagens unge, de som mister jobben før de fyller 62 og de som må avslutte arbeidslivet tidlig av andre årsaker, kan risikere og ikke få AFP. Det er ikke en velferdsstat verdig, at man må være avhengig av å måtte spare privat til den dagen man på pensjonerer seg, for å ha en pensjon som er verdig å leve av. Detaljene i «ny» AFP skal forhandles mellom LO og NHO i mellomoppgjøret. Vi tror ikke det blir lett å få til enighet om en bra AFP for arbeidsfolk uten streikerett. Vi har derfor tre krav som LO ledelsen skal ta med inn i forhandlingene om ny AFP.

1. Full opptjening etter 30 år i AFP-bedrift.

2. Slitertillegget økes slik at det har en reell effekt. Arbeidsgiverne skal betale for dette og framtidig finansiering.
3. Kvalifikasjonskravene til å ta ut AFP må bli så romslige at uansett hvor kort tid du har jobbet i en bedrift med AFP, så skal du kunne ta ut AFP.

Stod vi bare med lua i hånda før?

Unge arbeidstakere er de som kan minst om sine rettigheter, blir mest utnyttet av sjefen, mister jobben først i nedbemanninger og oftest går midlertidig i lengre perioder. Derfor ønsker industri energi sin ungdomskonferanse å si klart og tydelig ifra til arbeidsgivere og politikere om at nå er det nok.

Vi kan ikke lenger akseptere at våre ungdommer blir glad for et tilbud om jobb i et bemanningsbyrå etter læretiden. En type ansettelsesform som før plasserte lua i hånda på arbeidsfolk, som vi klarte å få slutt på med arbeidsmiljøloven. Nå er lua tilbake i form av en alltid påskrudd mobil med lyden på i frykt for å ikke få neste skift eller tur ut. Man tør ikke si ifra om kritikkverdige forhold eller bidra med sitt engasjement for å utvikle arbeidsplassen til et bedre sted, i frykt for at det skal slå feil ut. Tid til tillitsvalgte-arbeid og muligheten til å benytte seg av hovedavtalens prinsipper blir tilnærmet umulig i en midlertidig situasjon, der en for evig jobber i en prøveperiode.

Vi unge voksne på vei inn i arbeidslivet drømmer ikke om luksusbåter, villaer på rivieraen eller egen privatjet. Vi drømmer om vanlige liv for vanlige folk. Vi drømmer om å finne kjærligheten, mulighet til etablerere oss og stifte familie. Og vi drømmer kanskje om å gå lange turer på fjellet, ville kvelder på byen og avslappende sydenferier med den nybakte familien vår. Problemet er at ingen ting av dette er mulig om vi havner i et midlertidig arbeidsforhold.

Vi har kamerater som ikke har hatt sommerferie på 5 år fordi personen må jobbe som en ferieavløser hele sommeren i frykt for å ikke ha jobb igjen til høsten. Du bør bare glemme å treffe kjærligheten og stifte familie, for da er det ikke noe jobb og komme tilbake etter brødet er bakt. Huslån til din nye familie kan du bare glemme. På jobb må du hele tiden tilpasse deg nye arbeidsforhold, interne kulturer og kan aldri sette deg noen mål for jobben fordi du ikke vet hvor lenge den kommer til å vare. Du blir ofte behandlet som en kasteball mellom avdelinger og «sites», og i flere tilfeller må kompensere for ekstra reisetid fra egen fritid. Skulle du mot formodning bli syk når du ikke er ansatt på et oppdrag, har du ingenting å hente og det er synd på deg. Da har du ingen avtaler som sikrer deg lønn og mellom oppdrag er du faktisk å anse som arbeidsledig.

I tillegg går bedrifter og lokalsamfunn glipp av viktige menneskelige ressurser. Faste ansettelser er ryggraden i norsk arbeidsliv. Dette fører til at vi har arbeidstakere som tar del i utviklingen og videreføring av arbeidsplassene sine og industrien. Dette har ført til at vi har verdens mest kompetente arbeidsfolk som driver høyteknologisk industri i verdensklasse. I tillegg nyter lokalsamfunn rundt i vårt vidstrakte land godt av at arbeidsfolk har forutsigbarhet i hverdagen. Da kan de etablere seg og engasjere seg i nærmiljøet, i stedet for å søke seg vekk i håp om fast jobb et annet sted.

Etter oppmykningen av arbeidsmiljøloven og åpningen for bemanningsbyråene har bruken av midlertidige stillinger i arbeidslivet eksplodert. Da mener vi både bruk av innleie, midlertidige stillinger, vikarkontrakter uten navngitt person og nulltimers-kontrakter. Denne eksplosive økningen av midlertidighet har ikke ført til flere jobber, den har bare ført til at flere går midlertidig med livet på pause. Dette er det nye utenforskapet i arbeidslivet der vi har fått innført A og B lag, det byr på psykososiale utfordringer i jobben.

Derfor krever ungdomskonferansen til Industri Energi:

- Forbud mot innleie ved å innskrenke bemanningsbyråenes handlingsrom så mye at det blir tilnærmet umulig å drive innleievirksomhet.
- At muligheten i arbeidsmiljøloven til ansette folk midlertidig uten grunn fjernes. Fast jobb skal være hovedregelen uten unntak.
- Midlertidige ansettelsesforhold som vikar for navngitt person, prosjektstilling på prosjekt av midlertidig karakter og sesongbasert arbeid skal være de eneste unntakene.
- Perioden en arbeidstaker kan midlertidig ansatt på alle måter skal reduseres til 2 år.

«Yrkesfag er ikke noe for deg, du er for smart.»

Denne setningen har alt for mange ungdommer i Norge fått servert rett i fanget av rådgiveren sin på ungdomskolen. Denne setningen er et alvorlig sykdomstegn på at det er et samfunnsproblem i Norge og at det ikke er ikke rådgiverne som skal klandres for dette.

Det er et kulturproblem når en person som har gjennomført 5 år med teoretiske ingeniørstudier på universitetet automatisk er mer verdt og kompetent enn en fagarbeider som har over 40 års erfaring med drift, vedlikehold og ombygging av maskiner og fabrikker. Bare fordi ingeniøren har flere år på skolebenken og dermed har høyere utdanning, mens fagarbeideren kun har lavere utdanning.

Mange av menneskene bak ingeniørtitlene drømte gjerne om en praktisk jobb når de valgte utdanningen sin, mens i virkeligheten blir ingeniøren ofte plassert i et kontorbygg langt unna produksjonen. De blir i tillegg satt under så mye tidspress at mange ikke kommer seg ut i felten i det hele tatt. Bare fordi de var for flink på skolen til å bli mekaniker.

Vi synes det er helt uakseptabelt at det er karakterer og evnen til å passe inn i skolesystemet som skal avgjøre hvilket utdanningsløp vi blir oppfordret av samfunnet til å velge. Vi kan heller ikke lengre stille akseptere at det er lengden av utdanningen, eller hvor i landet som avgjør hvor mye vi er verdt som arbeidstakere. Alle som vokser opp i Norge skal ha friheten til å velge sin utdanning etter hva drømmejobben er og ikke hva som gir høyest status. Alle arbeidstakere i Norge er like mye verdt uansett om de ikke fullførte videregående skole eller om de er professor i kjemi. Alle er like viktig og det er sammen vi får hjulet i velferdsstaten til å rulle.

Samfunnet skriker etter fagarbeidere og spesialkompetanse allerede nå, men også i framtiden. Derfor må arbeidet med å forbedre ungdommer på hvilke retningsvalg de skal ta i livet begynne i tidlig alder. Rådgivningstjenesten må styrkes og valgfag må inn tidlig for at de skal få teste ut forskjellige retninger. Det at vi har en linje på videregående som ikke gir elever noen form for realkompetanse eller mulighet til å få seg jobb etter fullført videregående er uakseptabelt. Elever som i dag ikke har klart å bestemme seg for hva de vil jobbe med blir pressa inn på studiespesialiserende som kan demotivere elever og de kommer gjerne ikke nærmere noe valg om hva de skal studere etterpå.

- Derfor vil vi jobbe for et ordskifte der en bruker betegnelsen lengre og kortere utdanning. Dette er til forskjell ikke ladet med tanken om at høyere utdanning er mer verdt og lavere utdanning er mindre verdt som det er når en omtaler utdanningsløp som høyere eller lavere.
- Vi kan ikke lenger akseptere at ungdommer blir frarådet yrkesfag fordi de er for smarte, ingen skal noen gang måtte høre dette igjen.

- Vi krever at studiespesialiserende skal avskaffes som en samlelinje for elever som ikke klarer å velge retning eller fag, til fordel for nye mer spissede utdanningsløp som kan erstatte allmennfag.
- Vi skal jobbe aktivt for å endre den generelle holdningen om at de som går yrkesfag er dumme.

Slå ring rundt den lokale tillitsvalgte

Det er den lokale tillitsvalgte som har den viktigste jobben i fagbevegelsen, men også den tyngste. De kommer tettest på kollegaenes problemer og bekymringer og er den som alltid må ta den kjipe samtalen med sjefen. Det er de som føler politikernes vedtak og de globale konjunktursvingningen på kroppen. Derfor må vi også klare å ta vare på alle våre lokale tillitsvalgte.

Ettersom arbeidslivet brutaliseres mer for hvert år som går er det den tillitsvalgte som står imot. Dette gjør at jobben med å stå opp og si ifra om rett eller galt til sjefen blir tøffere og tøffere. Det har blitt mye skumlere å bare skrive en tvisteprotokoll, for å ikke snakke om frykten for å måtte gå ut i streik. Dette er et reelt problem for fagbevegelsen. I tillegg er det mange tillitsvalgte som blir utslitte, mister familien og utvikler avhengigheter som konsekvens av et uakseptabelt høyt press i arbeidshverdagen.

Skal vi i Industri Energi fortsette å ha de tøffeste og flinkeste tillitsvalgte i fagbevegelsen må vi ta noen grep. Ikke bare for å være best, men kanskje viktigst av alt må vi gjøre dette fordi de er våre kamerater og vi må passe på hverandre.

Industri Energi må styrke arbeidet med lokale forum der tillitsvalgte får mulighet til treffe andre tillitsvalgte og bygge nettverk. Arbeidsgiverne blir mer og mer samkjørte, det må vi også bli og forumene vil kunne hjelpe oss med det. Vi må begynne å jobbe aktivt i LO sine lokalorganisasjoner for å skape uformelle møteplasser for aktive i fagbevegelsen. Der tillitsvalgte kan treffe andre kamerater for å få forståelse og støtte, men også ha det sosialt og hyggelig.

Vi må også klare å gjøre de samlingsarenaene vi har i forbundet mest mulig inkluderende. Kameratguiden skal brukes, hersketeknikker må opp på dagsorden og vi må informere alle om forbundets retningslinjer for varsling av uønskete hendelser. Vi må fjerne alle element vi kan som fører til drikkepress, som f.eks. sponing av alkohol. Ingen skal føle at de må drikke alkohol for å være sosiale på kurs eller konferanser.

I tillegg til dette må LO opprette en krisetelefon som tillitsvalgte kan ringe når livet blir hardt, der de får snakke med en kamerat med forståelse for det faglige presset som gir støtte når verden kollapser. En type tillitsvalgt for den tillitsvalgte.

Stopp utrydding av norsk olje og gass

Dagens olje og gassnæring står ovenfor en stor trussel, den trusselen består av politikere. Politikere som ønsker å fase ut næringen for det de mener er bidrag til et grønt skifte.

Norge er ledende på klimavennlig teknologi innenfor næringen, og det å legge ned næringen vil i stor grad bidra negativt til de globale klimautfordringene nå og i framtiden. Dette fordi ny teknologiutvikling for klimavennlige løsninger vil bli kraftig redusert.

Politikerne påstår at utfasing av næringen skal bidra til bremsing av klimaendringer, når faktumet er at dette vil øke utslippene globalt. Norge har den sikreste og reneste produksjonen av olje og gass, og nedtrapping i Norge vil resultere i opptrapping av produksjon i land som har en mye mer skitten og

miljøfiendtlig produksjon. I tillegg til klima er det ikke minst snakk om utrolig mange arbeidsplasser. Arbeidsplasser direkte og indirekte til næringen. Store inntekter til staten i form av skatter fra selskapene og arbeidere.

En effekt av nedsnakkingen blant politikere er at arbeidstakere i bransjen tvinges mot høyresiden av norsk politikk ved at venstresiden og sentrum av norsk politikk har en slik holdning til olje og gassnæringen.

Industri energi skal fortsatt jobbe for åpning av nye felt i Nordsjøen slik at norsk gass og olje kan bidra til en grønnere fremtid.